

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa R.B. i I.B. przeciwko Ł.
Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 lipca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 20 lipca 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2700 (dwa
tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany Ł. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 20 lipca 2016 r., w części, w której jego skarga apelacyjna od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 19 marca 2015 r. została oddalona. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powodów R.B. i I.B. kwotę 94 338,73 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty, z tego kwotę 70 537 zł tytułem odszkodowania za obniżenie się wartości nieruchomości stanowiącej wspólność majątkowa małżeńską powodów oraz kwotę 23 801,73 zł tytułem odszkodowania za szkodę wynikłą z

konieczności poniesienia nakładów zapewniających właściwy klimat akustyczny wewnątrz budynku mieszkalnego. W pozostałej części Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo. Sąd drugiej instancji, rozpatrujący sprawę na skutek apelacji pozwanego, uzupełnił postępowanie dowodowe poprzez przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego J.W.. Przyjętą przez biegłego, zmienioną metodologię ustalania stopnia obniżenia wartości nieruchomości uznał za bardziej prawidłową i odpowiednią, wobec czego na podstawie wniosków tej opinii ustalił, że wartość nieruchomości powodów obniżyła się na skutek ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania wokół lotniska o 63 432 zł (a nie - jak przyjął Sąd Okręgowy - o 70 537 zł) i umniejszył zasądzoną na rzecz powodów kwotę do 87 233,73 zł, oddalając apelację pozwanego w pozostałym zakresie (pozwany domagał się oddalenia powództwa w całości). Sąd Apelacyjny nie zgodził się ze stanowiskiem skarżącego, że zachodziły podstawy do zastosowania art. 157 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 1774 ze zm.), ponieważ przewiduje on możliwość oceny jedynie operatu szacunkowego, a nie opinii biegłego. Jeśli ma ona w sobie elementy takiego operatu, to, zdaniem Sądu, nie można jej utożsamiać z operatem. Sąd wyjaśnił ponadto, że biegły J.W. miał kwalifikacje specjalistyczne do opiniowania rodzaju nakładów związanych z ochroną akustyczną budynku. Wskazał też, że odpowiedzialność odszkodowawcza przewidziana w art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska w zw. z art. 361 § 1 k.c. obejmuje spadek wartości nieruchomości spowodowany wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, stanowiącego o konieczności trwałego znoszenia podwyższonego poziomu hałasu i ograniczającego prawo własności.

Skargę kasacyjną pozwany oparł na obydwu przesłankach z art. 398³ § 1 k.p.c. Zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 157 ust. 1 w zw. z art. 157 ust. 3 w zw. z art. 156 ust. 1 u.g.n. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c., a także błędną wykładnię art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 361 § 1 k.p.c. Uchybienie przepisom postępowania pozwany łączy z naruszeniem art. 278 § 1 w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. We wnioskach skarżący domagał się uchylenia wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wnieśli o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarżący oparł wniosek o rozpoznanie jego skargi kasacyjnej na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to znaczy wystąpieniu w sprawie istotnych zagadnień prawnych. Pierwsze z nich polega, zdaniem skarżącego, na potrzebie wyjaśnienia „charakteru prawnego opinii biegłego sądowego - rzeczoznawcy majątkowego o spadku wartości nieruchomości wydawanej w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, sporządzonej na podstawie art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.)”, drugie wiąże się z oceną istnienia związku przyczynowego pomiędzy wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania a spadkiem wartości nieruchomości w sytuacji, w której przed wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania immisje (hałas) były większe niż po jego ustanowieniu, wreszcie trzecie obejmuje problem, czy opinia, którą sporządził biegły nie mający wykształcenia ani wiadomości specjalnych z dziedziny akustyki,

a która dotyczy zagadnień akustycznych, stanowi podstawę ustaleń, które uznać można za ustalenia faktyczne.

Przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, nie publ.).

Pytania przedstawione w skardze kasacyjnej nie stanowią zagadnienia nowego, dotychczas nierozpatrywanego w judykaturze. Dwa pierwsze problemy zostały już wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. w wyrokach z dnia 24 listopada 2016 r., II CSK 100/16, II CSK 113/16, nie publ., w postanowieniach z dnia 17 maja 2017 r., nie publ.; z dnia 11 stycznia II CSK 450/16, nie publ. i w wyroku z dnia 25 maja 2012 r., I CSK 509/11, OSNC 2013, nr 2, poz. 26.). Nie wywołuje wątpliwości, że sporządzona przez biegłego w postępowaniu sądowym opinia dotycząca wartości nieruchomości przed i po uwzględnieniu ograniczeń wynikających z ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania jest operatem szacunkowym w rozumieniu art. 156 i 157 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 518 ze zm.) i co do zasady może podlegać sprawdzeniu przez organizację zawodową rzeczoznawców. W pierwszej jednak kolejności opinia ta stanowi dowód w sprawie, a więc podlega ocenie sądu, do którego należy decyzja, czy zachodzą przesłanki do złożenia wniosku o ocenę jej prawidłowości. W zakresie pytania dotyczącego związku przyczynowego Sąd Najwyższy przyjął, że z samej treści art. 129 ust. 2 ustawy - Prawo Ochrony Środowiska wynika, że odszkodowanie łączy się z ograniczeniem korzystania z nieruchomości, a nie utratą możliwości dochodzenia roszczenia o zaprzestanie negatywnego oddziaływania na nieruchomość. Ograniczeniem tym jest już samo ustanowienie obszaru organicznego użytkowania. Na skutek jego ustanowienia dochodzi bowiem do zawężenia granic prawa własności.

Z kolei kwestia wartości dowodowej opinii biegłego sądowego i dokonania na jej podstawie ustaleń faktycznych należy do sfery wyłączonej na mocy art. 398³ § 3 k.p.c. z zakresu zarzutów kasacyjnych. Tym samym nie można także rozpoznać zagadnienia dotyczącego tej sfery, ponieważ nie miałoby to żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Zagadnienie prawne, aby mogło stanowić podstawę przysądu, musi dotyczyć problemu, który mieści się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym.

Wbrew stanowisku autora skargi nie można więc uznać, iż w sprawie występują wskazane przez niego zagadnienia prawne, które uzasadniałoby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Okoliczności sprawy nie wskazują również, aby wystąpiły inne przesłanki z art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Na wniosek powoda zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt. 6 w zw. z 10 ust. 4 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm. Dz.U. z 2016 r., poz. 1667).